

NVE
nve@nve.no

Hvalstad, 23. 01 2026

Høringsuttalelse til søknad om konsesjon for opprustning og utvidelse av Aura kraftverk

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og NJFF Møre og Romsdal viser til søknad fra Statkraft om konsesjon for opprustning og utvidelse av Aura kraftverk i Sunndal kommune i Møre og Romsdal (ref. 202511633-6).

Generelle kommentarer

Norge har et særlig ansvar for villaks og villrein. Kraftutbyggingen i Aura og Litldalselva har medført betydelig reduksjon i naturlig vannføring, tap av flomdynamikk og påvirket økologiske funksjoner i vassdraget. Dette har påført både villrein og anadrom laksefisk betydelige belastninger og utfordringer, og samtidig ført til omfattende inngrep i naturmiljøet som helhet.

Vi vil understreke at det må være en forutsetning at en opprustning og utvidelse av Aura kraftverk ikke medfører ytterligere forringelse av tilstanden for villreinen, livet i berørte vassdrag eller naturmiljøet for øvrig. Vi forventer at tiltaket må kunne bidra til å forbedre tilstanden for villreinen, noe som forutsetter at arbeidet med en eventuell opprustning og utvidelse av Aura kraftverk må kombineres med arbeidet med rehabilitering av dammen ved Reinsvatnet. Uten en samordning av disse tiltakene vil villreinen kunne utsettes for store belastninger over mange år.

I utgangspunktet er det ikke heldig at det gjennomføres så vidt omfattende tiltak i et verneområde som er opprettet med formål om å ivareta villreinen. Dersom det stilles klare vilkår til anleggsstopp i sårbare tider på året for villreinen, at arbeidet med nytt Aura kraftverk samordnes med arbeidet på dammen ved Reinsvatnet, og at villreinen kan få bedre vilkår etter gjennomførte tiltak, vurderer vi at dette bør kunne gjennomføres.

Anadrom laksefisk i Aura og Litldalselva er allerede sterkt berørt av kraftutbygging. I Aura har laksen gått fra snittvekt på 12 kilo til 4 kilo etter utbyggingen. Samfunnet har brukt betydelige summer på bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Driva med sideelver, herunder Litldalselva. Det er viktig at det nå legges til rette for at laksen kan ta seg opp igjen i vassdraget, noe som fordrer at tilstanden i vassdraget ikke forringes ytterligere. I den sammenheng vil vi anmode om at minstevannføring for Aura-vassdraget og Litldalselva blir vurdert som en del av en opprustning og utvidelse av Aura kraftverk.

Vi vil samtidig påpeke at det er bekymringsverdig at Stakraft selv har utarbeidet den hydrologiske rapporten som ligger til grunn for vurderingene.

Nedenfor kommer vi nærmere inn på de krav og forutsetninger som vi mener bør på plass både med hensyn til villrein, forholdene i berørte vassdrag og andre hensyn som må ivaretas.

Villrein

Villreinen er en ansvarsart for Norge, og forvaltningen av villreinens leveområder er forankret i nasjonale mål og føringer. I Stortingsmelding «*Ein forbetra tilstand for villrein*» (Meld. St. 24 (2021–2022)) slås det fast at tilstanden for villrein i Norge over tid skal forbedres, blant annet gjennom strengere arealforvaltning, redusert fragmentering og bedre ivaretagelse av viktige funksjonsområder i villreinens leveområder. Meldingen understreker at videre nedbygging og forringelse av leveområder er en hovedutfordring for villrein, og at nye inngrep må vurderes strengt opp mot den samlede belastningen i de berørte områdene.

Innenfor rammene av disse nasjonale føringene inngår Snøhetta som et av Norges nasjonale villreinområder, med svært høy verdi og en sentral rolle i bevaringen av villrein. Området er samtidig blant de villreinområdene som over lang tid har vært utsatt for betydelig samlet belastning fra tekniske inngrep, reguleringer og menneskelig aktivitet. Torbudalen biotopvernområde er etablert som et sentralt virkemiddel for å sikre viktige villreintrekk og sammenheng mellom beite- og kalvingsområder. Dette innebærer at tiltak som berører Snøhetta villreinområde og Torbudalen biotopvernområde må vurderes særlig strengt, både med hensyn til samlet belastning, verneformål og målsettingene om forbedret tilstand for villrein.

Opprustning og utvidelse av Aura kraftverk innebærer nye og utvidede inngrep i et område som allerede er påvirket av eksisterende reguleringer og infrastruktur. Tiltaket berører arealer som inngår i villreinens leveområde, og omfatter etablering og utvidelse av blant annet massedeponier, tverrslag, bekkeinntak, riggområder og anleggsveier, samt midlertidige tiltak knyttet til anleggsfasen. Slike inngrep medfører økt aktivitet og forstyrrelser, og kan påvirke villreinens arealbruk både direkte gjennom tap av funksjonelle arealer, og indirekte gjennom økt forstyrrelsesnivå. NJFF legger til grunn at tiltak innenfor nasjonale villreinområder må vurderes ikke bare ut fra isolerte, lokale konsekvenser, men også opp mot den samlede belastningen i leveområdet over tid.

NJFF mener det er avgjørende at konsesjonssaken for OU-prosjektet og rehabilitering av Reinsvatndammen vurderes i tett sammenheng med gjeldende tiltaksplan for villrein i Snøhetta villreinområde. Tiltaksplanen slår tydelig fast at samlet belastning fra tekniske

inngrep, ferdsel og anleggsaktivitet er en av de største utfordringene for å opprettholde funksjonelle leve- og trekkområder for villreinen.

Anleggsperiode

Byggetiden til OU-prosjektet er anslått å vare i 4 år. Dersom rehabiliteringen av Reinsvatndammen skal gjennomføres i forkant av OU-prosjektet, vil den samlede anleggsperioden i området bli vesentlig forlenget. Dette er i strid med anbefalingene i tiltaksplanen, jf. Tiltak 41, som understreker behovet for samordning av anleggsarbeid knyttet til kraftutbygging og damrehabilitering for å redusere forstyrrelser for villreinen. NJFF krever derfor at rehabilitering av Reinsvatndammen og OU-prosjektet samordnes slik at den totale anleggsperioden kortes ned mest mulig. Ved å koordinere tiltakene og begrense den samlede varigheten av anleggsarbeidet, vil den totale belastningen på villreinen reduseres betydelig sammenlignet med gjennomføring av prosjektene hver for seg.

Området er særlig sårbart for forstyrrelser i perioden knyttet til kalving og oppvekst. NJFF mener derfor at anleggsarbeid som berører disse områdene settes på pause i perioden 1. mai til 1. juli til tross for at det kan føre til en noe forlenget samlet anleggsperiode. Dette er nødvendig for å redusere risikoen for negativ påvirkning på villreinen i en kritisk fase.

Gaudalen

Alternativet med bruk av Gaudalen innebærer betydelige inngrep i et naturområde. Selv om alternativet vurderes som mindre kritisk for villrein sammenlignet med andre deler av planområdet, mener NJFF at det må utredes alternative løsninger, og at disse alternativene legges ut på tilleggshøring.

Ca. 70 % av verneområdet i Trollheimen er allerede påvirket av vannkraftutbygging, noe som understreker viktigheten av å bevare de gjenværende områdene med intakt natur og lav grad av menneskelig påvirkning. Gaudalen er et område med relativt få tekniske inngrep og lav grad av menneskelig påvirkning, og representerer dermed et landskapsavsnitt med høy verdi i seg selv. Etablering av nye midlertidige inngrep i slike områder bør derfor begrunnes godt og kun velges dersom andre, mindre inngripende alternativer ikke er gjennomførbare. En grundigere utredning av alternative løsninger vil bidra til bedre beslutningsgrunnlag, samtidig som målet om å redusere risikoen for unødvendig fragmentering og tap av funksjonelle leveområder for villrein ivaretas.

Sett fra et rent villrein-perspektiv vurderer NJFF at en midlertidig anleggsvei i Gaudalen vil være mindre kritisk for villrein, da området i dag i liten grad benyttes av villrein.

Planene for bruk av Gaudalen, må likevel sees i et større perspektiv. Tiltaket fremstår som svært betenkelig med tanke på de inngrepene det vil medføre i urørt natur, selv om veier og andre tiltak planlegges tilbakeført.

Dersom Gaudalen likevel velges, er det en forutsetning at midlertidige inngrep fjernes umiddelbart etter endt anleggsperiode, og at områdene tilbakeføres slik at de ikke bidrar til økt ferdsel, varig tap av funksjonelle arealer for villreinen eller inngrep i naturen. Vi krever også at anleggsveien stenges for allmenn ferdsel under anleggsperioden frem til den er tilbakeført.

Villreintrekk

Det er kartlagt et tidligere villreintrekk mellom Osvatnet og Holbuvatnet. NJFF mener det er viktig at tiltaket ikke ytterligere svekker trekkmulighetene i området. Tiltaksplanen understreker behovet for å restaurere og styrke trekkområdene mellom delbestandene i Snøhetta øst og vest, blant annet ved å redusere menneskelig aktivitet og fjerne eller avbøte barrierer. Planlagt utvidelse av de eksisterende massedeponiene Ekeli og Toppheis, samt å etablere nye massedeponi i Holbuvatnet og Gaudalen, vil kunne forsterke barriereeffektene i et allerede sårbart område. Et nytt inngrep i landskapet vil ha negativ påvirkning på villreinen, og det vil redusere sannsynligheten for at den gjenopptar eller øker bruken av området i framtiden. Vi foreslår derfor at overskuddsmasser brukes til terrengtilpasning og restaurering av trekkmuligheter for villrein, fremfor å etablere nye eller utvide eksisterende massedeponier. Riving av Osbu kraftverk ansees som et tiltak som potensielt påvirker villreinen positivt i sammenheng med restaurering av gamle trekkruiter. Etter riving av Osbu kraftverk, bør anleggsmassene brukes til å restaurere trekkruta mellom Osvatnet og Holbuvatnet ved å gjøre terrenget mer tilgjengelig for villreinen og øke krysningsmuligheter. En slik vurdering vil være i tråd med nasjonale målsettinger om å forbedre tilstanden for villrein og redusere negative effekter av eksisterende inngrep.

Vi oppfatter at konsekvensutredningen på hvordan isforholdene vil påvirke villreinen er mangelfull. NJFF ber om en grundigere utredning som omhandler hvordan isforholdene vil påvirke bruken av området, ikke bare for villrein, men også fisk, organismer i vannet og friluftsliv

Aursjøvegen med sideveger

Det er viktig at konsesjonssaken må sees i sammenheng med gjeldende tiltaksplan for villrein. I den sammenheng er stenging av Aursjøvegen for gjennomkjøring et viktig tiltak som bør vurderes som en del av den samlede belastningen knyttet til prosjektet. Aursjøvegen er en attraktiv turistveg med høy gjennomgangstrafikk i sommerhalvåret, noe som medfører økt ferdsel og forstyrrelser i et viktig leveområde for villrein.

Tiltaksplanen til Snøhetta villreinområde anbefaler at Aursjøvegen stenges for allmenn motorferdsel og sykling fra Krøsbekken og fram til hytteområdene ved Aursjøen i Molde kommune. Det anbefales også at åpningstiden på strekningen fra Eikesdalen til Aursjøen, og strekningen Litldalen til Krøsbekken reduseres for allmenn ferdsel slik at strekningene kun er åpne mellom 15. juni og 30. oktober.

I tillegg bør de to sidevegene opp til Reinsvatnet og Grønvollsteinen stenges som et avbøtende tiltak. Dette vil redusere ferdselen i området og bidra til bedre forhold for villreinen. Reinsvatnet er et av de mest sårbare områdene som berøres for villreinen.

Det er derfor svært viktig at NVE gjennomfører en nødvendig høringsprosess for å kunne fatte vedtak om restriksjoner på bruk av veiene med hjemmel i vassdragslovgivningen for å redusere allmenn ferdsel på de aktuelle veiene, i tillegg til at det gjennomføres nødvendige endringer i verneforskriften for Torbudalen biotopvernområde.

Anadrom laksefisk

Etter vannforskriften er det et grunnleggende miljømål at alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomster som i dag ikke har god økologisk tilstand skal forbedres og gjenopprettes slik at minst god tilstand oppnås. Dette forbudet mot forringelse gjelder også vannforekomster som allerede har svært god tilstand. Ved opprustning og utvidelse av eksisterende kraftverk innebærer dette at tiltakene ikke bare må vurderes med

sikte på økt kraftproduksjon, men også opp mot hensynet til økologiske funksjoner i vassdragene, herunder vannføring, flomdynamikk og livsbetingelser for akvatiske organismer. En opprustning av Aura kraftverk må derfor utformes slik at den ikke medfører ytterligere svekkelse av miljøtilstanden i Aura og Litldalselva, og der det er mulig, bidra til forbedringer i tråd med vannforskriftens miljømål.

I sin uttale til revisjonssaken skrev fylkeskommunen følgende: "Møre og Romsdal fylke mener det vil være nødvendig å innføre miljøkrav som sikrer levedyktige og livskraftige bestander av villaks og sjøørret i vassdraget. Det er særlig viktig å sikre en stabil minstevannføring hele året i vassdraget, særlig i Aura, eventuelt i kombinasjon med ny energiproduksjon". Dette vil være nødvendig dersom godt økologisk potensial (GØP) i henhold til Vannforskriften skal kunne oppnås for Aura inkludert Litlevannet. Vannforekomstene i Eira/Aura (hovedvassdraget) ligger i Romsdal vannområde og er i forvaltningsplanen klassifisert som sterkt modifiserte (SMVF) på grunn av hydromorfologiske endringer som følge av vassdragsreguleringene. Miljømålet for SMVF er godt økologisk potensial (GØP). NJFF mener dette ikke kan oppnås uten minstevannføring. Minstevannføring vil også være nødvendig for å oppnå GØP på anadrom strekning i Litldalselva.

Aura

I NVEs Rapport nr. 49/2013 "*Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022. Nasjonal gjennomgang og forslag til prioritering*" har Aura blitt plassert i kategori 1.1 for minstevannføring. Dette (kategori 1.1) er i henhold til rapporten "Vassdrag med stort potensial for forbedring av viktige miljøverdier, og med antatt lite eller moderat krafttap i forhold til forventet miljøgevinst". Aura var ett av kun 3 vassdrag som ble plassert i kategori 1.1 i Møre og Romsdal, mot 7 i Sogn og Fjordane og 6 i Sør-Trøndelag. På tross av dette ble det ikke pålagt minstevannføring i forbindelse med revisjonssaken. NJFF mener at konsesjonssøknaden for Aura II er en anledning til nå å følge opp NVE og Miljødirektoratets innstilling i Rapport nr. 49/2013 og pålegge regulanten minstevannføring i Aura, men med mindre vannslipp og betydelig lavere krafttap enn alternativene som ble vurdert ifm revisjonssaken. NJFF ønsker også et pålegg om slipp av minstevannføring i Litldalselva.

Økt slukeevne ved bygging av Aura II vil medføre et redusert antall overløp fra Aursjøen, noe som reduserer middelvannføringen i Aura med ca 1 % årlig. I «Fagrapport vannmiljø – Konsekvensutredning for opprusting og utvidelse av Aura kraftverk» fra SWECO står det følgende; «simuleringer viser at det generelt vil være en reduksjon i overløpet fra Aursjøen etter ombygging (3,2 Mm³) enn simulert ved dagens regulering (5,0 Mm³)».

Den laveste verdien for månedsmiddel i datasettet for perioden 1960-2017 er fra februar 20 da månedsmiddelverdien var nede 0,12 m³/s. Døgnverdier fra den samme perioden viser at vannføringen kan komme ned i enda lavere verdier enn 0,12 m³/s. Minimum døgnverdier fra perioden 1960-2017 er nærmest lik null i månedsskiftet februar-mars. De hydrologiske dataene fra Aura viser altså at vannføringen kan bli svært lav og at vassdraget kan bli nærmest tørrlagt i perioder om vinteren.

NVE har i forbindelse med revisjonssaken sett på muligheten for å slippe vann forbi bekkeinntakene i Løypåa og Breimegå, da begge disse har årssikker vannføring. Alternativet med slipp forbi bekkeinntakene baserer seg på at alt tilgjengelig tilsig opptil en bestemt verdi

kan slippes forbi hvert av hekkeinntakene ved hjelp av relativt enkle konstruksjoner. NVE har regnet på et eksempel der den øvre grensen i hvert bekkeinntak settes til 0,5 m³/s, altså maksimalt vannslipp på 1 m³/s til sammen for de to hekkeinntakene. Vannslippet vil gi et krafttap i Aura-anleggene på anslagsvis ca. 47 GWh i et år med gjennomsnittlig tilsig.

Løypåa har en middelvannføring på 1,57 m³/s, mens Breimegå har en middelvannføring på 1,53 m³/s, basert på oppgitte felldata fra NVE Atlas. Til sammen har de to sideelvene et nedslagsfelt på drøyt 78 km². Et tenkt helårlig vannslipp på 0,25 m³/s fra hvert bekkeinntak vil da bidra med samlet 0,5 m³/s, med en tapt produksjon på ca 23,5 GWh. NJFF mener at dette er et vannslipp som vil bidra til å bedre forholdene for fisk i Aura, samtidig som produksjonstapet blir lavt. På grunn av størrelsen på de to nedslagsfeltene mener NJFF at vannslipp på 0,25 m³/s fra hvert bekkeinntak vil kunne opprettholdes i hovedsak også i perioder med tørt og kaldt vær. I den hydrologiske rapporten fra Statkraft (Tabell 3.1) settes alminnelig lavvannføring til henholdsvis 0,281 m³/s for Løypåa og 0,266 m³/s for Breimegå. Siden begge vassdragene iht NVE har årssikker vannføring vil de uansett bidra tilnærmet nok vann i forhold til en samlet minstevannføring på 0,5 m³/s, selv i perioder med langvarig tørt og kaldt vær. Og siden Aura, som NVE påpeker, kan gå tilnærmet tørr i slike perioder, vil dette ekstra vannet ha svært stor verdi for livet i elva.

I tillegg vil vannslipp fra de to nevnte bekkeinntakene ha kort vei til Aura og til anadrom strekning, slik at man unngår problemet med at minstevannføringen fryser før den når den aktuelle elvestrekningen. En teknisk løsning med slipp fra bekkeinntakene vil også være enklere og rimeligere enn eksempelvis en løsning med slipp fra Aursjøen.

NJFF og NJFF Møre og Romsdal ønsker at det pålegges minstevannføring i Aura i form av et helårlig vannslipp på 0,5 m³/s fra to bekkeinntak. I dag kan vannføringen bli svært lav i perioder, noe som i stor grad har skadet bestandene av anadrom fisk i vassdraget. I tillegg vil en minstevannføring i Aura ha en positiv effekt i Eira, nedenfor Eikedalsvatnet. Krav om minstevannføring har for øvrig blitt løftet fram av flere høringsinstanser sist i forbindelse med revisjonssaken, som fylkeskommune og kommune.

Aura II vil også gi noe redusert vannføring og reduserte flommer i Eira, nedstrøms Eira er et viktig lakseførende vassdrag som allerede er påvirket/belastet av reguleringer. Selv små endringer nedstrøms kan gi forsterkede negative effekter på fisk og habitat.

I Eira er sedimentering av elvebunnen allerede et problem pga redusert vannføring og reduserte flommer.

Litldalselva

Denne elva vil ifølge Fagrapport vannmiljø (SWEKO) i enda større grad få redusert overløp, samt redusert middelvannføring med ca 15 %. Overløp til Litldalselva vil komme fra magasinet Holsbuvatn. I henhold til Fagrapport Hydrologi (SWEKO) vil slike overløp tilnærmet opphøre dersom omsøkt utbygging gjennomføres.

I henhold til undersøkelser i regi av NINA (Ungfiskundersøkelser i Litldalselva. Årsrapport 2023. NINA Rapport 2414, 2024) er laksebestanden i elva nær utryddet, da det omtrent ikke ble funnet laks under elfiske i 2023. Det var også lave tettheter av sjøaureyngel. Det er åpenbart at flere tiår med lakseparasitten *G. salaris* har vært ødeleggende for de anadrome bestandene i elva. I tillegg kommer betydelig redusert vannføring som følge av

reguleringene. I rapporten konkluderes det når det gjelder Litldalselvas økologiske tilstandsklasse med: «På grunn av svært lav tetthet av lakseunger klassifiserer vi den derimot ned til «Svært dårlig».»

Litldalselva er lakse- og sjøaureførende ca 10 kilometer. Enkelte år er det tatt fangster opp mot et tonn sjøaure, så potensialet for anadrom fisk er stort, selv om bestandene er på et lavmål i dag.

Litldalselva trenger flommer fra overløp for å unngå sedimentering og påfølgende reduserte gyte- og oppvekstmuligheter for anadrom fisk, og minstevannføring for å sikre forholdene for gytefisk, yngel og rogn i tørre perioder. Minstevannføring kan slippes fra magasinet Holsbuvatn. Det er tidligere fra regulanten sluppet vann herfra i forbindelse med behov for økt vannføring i elva utover tilsiget fra restfeltet under klorbehandling for å fjerne parasitten *G. salaris*.

I den hydrologiske rapporten fra Statkraft, kapittel 5.4, står det følgende: “Estimert middelvannføring i Litldalselva ved utløp i Sunndalsfjorden for dagens regulering, basert på simuleringene av dagens regulering, er estimert til å være 3,62 m³ /s (1991 – 2018). Tilsvarende estimert middelvannføring etter omsøkt ombygging er på 3,09 m³ /s”. Opprinnelig middelvannføring i elva var 14,5 m³/s, så Litldalselva er sterkt regulert med en liten restvannføring. I den hydrologiske rapporten fra Statkraft (Tabell 3.4) går det fram at laveste ukesmiddelvannføring er på kun 0,15 m³/s, mens tilsvarende om sommeren er 0,57 m³/s. Enkeltdager vil åpenbart vannføringen være enda lavere.

NJFF og NJFF Møre og Romsdal ønsker derfor at Statkraft pålegges en helårlig minstevannføring sluppet fra Holsbuvatn på 0,5 m³/s. Dette vannslippet tilsvarer tapet regulanten har i gjennomsnitt per år med dagens reguleringsregime. Med nytt kraftverk, bedre slukeevne mm vil overløp til Litldalselva tilnærmet opphøre.

Innlandsfisk

Holbu pumpe skal overføre vann fra Holbuvatnet, Reinvasseelva og Langdøla til Osbumagasinet, noe som gir risiko for påvirkning på habitat, gyteområder og konektivitet til innlandsfisk i berørte vassdrag. Endringer i vannveier og nye pumpe-/tunnelløsninger kan få negative konsekvenser og skape nye vandringsbarrierer. For arter som ørret, harr og røye er tilgang mellom leveområder, gyteområder og oppvekstområder avgjørende for livskraftige bestander.

Ørretbestanden er allerede svekket, og stabile vannføringsforhold er kritiske. Harr er sterkt avhengig av stabil vannføring og jevn strøm i gyteperioden, rask endring i vannstand grunnet pumpeaktivitet kan derfor forringe gytesuksessen. Røye finnes i flere vassdrag i området, og er spesielt sårbar for raske vannstandsendringer. Store svingninger i magasinendring vil påvirke fiskebestandene negativt, herunder gyting og overlevelse. I denne sammenheng er det særlig bekymringsfullt at Holbuvatnet ifølge søknaden vil kunne ligge ned mot LRV gjennom vinteren. Når magasinene tappes så langt ned, utarmes reguleringssonen, store arealer i strandsonen tørrlegges, og produksjonen av næringsdyr reduseres, noe som igjen svekker både bunndyrsamfunnet og fiskebestandene i magasinene. Dette kan bidra til forverret økologisk tilstand i Holbuvatnet.

I forbindelse med massedeponiet i Holbuvatnet legges det opp til å benytte siltgardin for å begrense spredning av partikler. Vi vil understreke at det er viktig at denne løsningen vil fungere for å hindre at fine sedimenter kan spre seg i magasinet, legge seg i strandsonen og på gyteområder, og bidra til ytterligere forringelse av bunndyrsamfunnet og fiskens leveområder.

Det følger av vannforskriftens §12 at nye tiltak ikke skal medføre forverring av økologisk tilstand. Flere berørte vassdrag har allerede dårlig økologisk tilstand, i hovedsak grunnet redusert vannføring, tidligere reguleringer og historiske påvirkninger. Dette påpekes også i høringsuttalelsen fra Litldalen elveeiarlag.

NJFF og NJFF Møre og Romsdal mener at tiltakene slik de nå foreligger, kan innebære risiko for ytterligere forringelse av leveforholdene for innlandsfisk, særlig i Litldalselva og de øvre delene av reguleringssystemet. Vi forventer at vannforskriftens bestemmelser legges til grunn for i NVEs vurdering. Vi viser til kravet ovenfor om minstevannføring i Litldalselva. Hensynet til innlandsfisk må vektlegges, og vi ber om at det gjennomføres tiltak for habitatforbedring og tilrettelegging for naturlig gyting slik at ytterligere forringelse av fiskens leveområder unngås. I tillegg bør det sikres full vandringskorridor for fisk der det er mulig. Videre vil vi påpeke at det burde vært gjennomført utredninger på dette temaet av andre enn regulanten selv (jfr kommentarer innledningsvis om hydrologi-rapporten), og anmoder derfor at det gjennomføres en helhetlig konsekvensutredning for fisk og vannmiljø før endelig vedtak fattes.

Marint vannmiljø

I SWECOs fagrapport for det marine miljøet finner vi følgende konklusjon. “Den største identifiserte konsekvensen for det marine vannmiljøet innebærer endringer i vannsjiktingen i fjorden gjennom vinter og vår, med påfølgende mulig negativ innvirkning på våroppblomstringen. Dette kan føre til en forringelse av kvalitetselementet klorofyll, som er sentralt i klassifiseringen av økologisk tilstand. Det foreligger imidlertid noe usikkerhet om hvordan endret ferskvannstilførsel kan påvirke temperatur, lagdeling i vannsøylen og strømforhold. I tillegg er det forventet at utbyggingen vil forringe et lokalt viktig gyteområde for kysttorsk og lyr innerst i Sunndalsfjorden.”

Hovedårsakene til dette er delvis økt ferskvannstilførsel om vinteren og tilsvarende redusert om sommeren, samt at utslippet ved Aura II vil gå direkte ut i fjorden. I dag er utslippet mer “seminaturlig” da Aura kraftverk munner ut i Litldalselva et par hundre meter før sjøen, og vannet munner ut i sjøen via nedre del av Litldalselva.

Ferskvannstilførselen til indre del av Sunndalsfjorden etter ombyggingen utgjør i henhold til SWECO i perioden januar til mai en netto økning på ca. 8 % fra dagens drift. I sommer- og høstmånedene medfører ombygging av kraftverket redusert ferskvannstilførsel. Netto reduksjon fra dagens drift utgjør omtrent 6 % av volumet til vannforekomsten. For å minimere påvirkningen fra det nye utløpet anbefaler SWECO at mest mulig vann føres via eksisterende utløp for å begrense direkteeffekter som turbulens og hyppige temperatursvingninger direkte inn i gyteområdet. Dette vil bidra til at vannet entrer fjorden mer som en naturlig elv og stabilisere vannstrømmen før den når gyte- og oppvekstområdene til torsk og lyr nærmere marbakken. NJFF støtter denne anbefalingen fullt ut, og ber om at dette utredes i den videre prosessen. Dette vil være positivt for anadrom

og katadrom fisk, for marin fisk og plankton, og for dyre- og fuglelivet i det store estuarieområdet som finnes her.

Andre forhold

Vi vil også rette oppmerksomheten mot et ar andre forhold som vi mener det er viktig å ta med seg videre, selv om det ikke bare angår denne konsesjonssøknaden direkte.

Operasjonalisering av villreinfond

I forbindelse med vedtaket om nye konsesjonsvilkår for Aura (kongelig resolusjon av 23.06.2021), ble det satt vilkår om at konsesjonæren skulle opprette et villreinfond for å finansiere nødvendige utredninger og for gjennomføring av prioriterte avbøtende tiltak i hele villreinområdet. Vi skriver nå 2026, og villreinfondene er så langt ikke operasjonalisert, og i realiteten så langt bare et papirvedtak som ikke har bidratt til verken kunnskapsgrunnlaget eller som bidrag til konkrete avbøtende tiltak.

NJFF mener dette må på plass snarest mulig slik at villreinfondet for Aura og for de andre reguleringene som har fått vilkår om opprettelse av slike fond, får en mulighet til å nytte disse til blant annet til å oppdatere kunnskapsgrunnlaget både for OU-prosjekter og andre planer om reguleringer eller tiltak som vil berøre villreinen og villreinens leveområder. Her må NVE følge opp.

Manglende tilrettelegging for medvirkning vedr utredningsprogram

OU-tiltak er unntatt krav om innsending av melding med fastsettelse av konsekvensutredningsprogram. Når det gjelder denne konsesjonssøknaden spesielt, sier Statkraft i sin søknad at de har lagt til rette for bred medvirkning til utredningsomfanget gjennom at blant annet Sunndal kommune, statsforvalter i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkeskommune, berørte grunneierlag, elveeierlag og villreinforvaltningen har gitt innspill til utredningsprogrammet. NJFF og NJFF Møre og Romsdal vil understreke at en involvering som begrenser seg til de som utbygger definerer som direkte berørt av det omsøkte tiltaket, ikke kan betegnes som en tilrettelegging for bred medvirkning. Det er en rekke andre aktører som åpenbart har interesse av og kunnskap om forhold som berøres av planene om opprustning og utvidelse av Aura kraftverk, herunder frivillige organisasjoner. Å ikke få anledning til å gi innspill på forslag til utredningsprogram, vil lett kunne medføre at forhold som bør fanges opp i programmet ikke blir fanget opp. Dette vil i neste omgang kunne medføre krav om tilleggsutredninger eller, dersom dette ikke gjennomføres, at et konsesjonsvedtak i NVE blir påklaget. Vi har ovenfor i vårt innspill pekt på noen forhold som vi mener ikke er tilfredsstillende utredet og hvor det bør gjennomføres tilleggsutredninger i denne prosessen, noe som kunne vært unngått dersom det hadde vært lagt opp til en prosess med reell bred medvirkning.

Med vennlig hilsen

Kristine Thujord

Kristine Thujord, fagkonsulent
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Monica Malmedal /sign/, regionsekretær
NJFF Møre og Romsdal